

Rukopisy královédvorský a zelenohorský (proměny obrazu a dobové situace v 19. století)

ZS 2012/13 úterý 15:50–17:20

Vyučuje:

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

Forma:

volitelný seminář, 2 hodiny týdně, 1 semestr

Požadavky pro získání atestace:

Aktivní účast na semináři na základě četby a studia určených děl a odborné literatury; vystoupení (referát a koreferát) na vybrané téma.

Charakteristika kursu:

Středem pozornosti jsou Rukopisy královédvorský a zelenohorský (RKZ) jako literární texty, významotvorné fenomény a předměty vědeckých a literárněhistorických zkoumání a diskusí. Sledován bude „život“ RKZ v průběhu 19. století, proměňující se dobová situace. V této souvislosti jde zároveň o poznávání vybraných významných děl, osobností a jevů české literatury spjatých s tématem RKZ a obecněji tzv. národního obrození. Vybrané texty budou čteny a sledovány jednak s důrazem na dobové souvislosti a jejich proměny, jednak v průmětu různorodých dosavadních pohledů a přístupů literárního dějepisu a zároveň s ohledem na literárněhistorické metody a pojmy.

Tematické okruhy:

- A. RKZ jako literární texty / dobový kontext jejich objevení, resp. vzniku
- B. Literatura a národní idea / osobnosti: Dobrovský, Jungmann, Hanka, Linda aj.
- C. Díla a osobnosti tzv. národního obrození
- D. Inspirace RKZ a proměny jejich obrazu / proměny společnosti
- E. Potřeba nového zkoumání / zrod moderní vědy a literární historie
- F. Tzv. boje o RKZ v 80. letech / osobnosti: Masaryk, Gebauer, Vlček aj.
- G. Význam rukopisných bojů / proměny společenského a literárního života a utváření moderní kritiky

Literatura:

I.

J. Vlček: *Dějiny české literatury* (1892–1921) 2, Praha 1951 (1960) + *Z dějin české literatury. Dějiny* 3, Praha 1960 (zvl. Rukopisy zelenohorský a kralodvorský, s. 473–492).

Literatura česká 19. století (red. J. Vlček, 1902–07), dopln. vyd. 1, 2, Praha 1911–17.

J. Jakubec: *Dějiny literatury české* 2 (1911), Praha 1934.

A. Novák, J. V. Novák: *Přehledné dějiny literatury české od nejstarších dob až po naše dny*, Praha 1936–39 (reprint Brno 1995).

Dějiny české literatury 2, red. F. Vodička, Praha 1960.

Dějiny české literatury 3, red. M. Pohorský, Praha 1961.

J. Lehár, A. Stich, J. Janáčková, J. Holý: *Česká literatura od počátků k dnešku*, Praha 1998, 2002.

Lexikon české literatury (1. A–G, 2. H–L, 3. M–Ř, 4. S–Ž), Praha 1985–2008.

RKZ: www.ceska-poezie.cz/cek, www.manuscriptorium.com.

Rukopisové zelenohorský a kralodvorský (ed. J. Hanuš, s překladem do nové češtiny), Praha 1911.

Rukopis královédvorský a zelenohorský, Praha 1961 (přebásnil K. Bednář).

Rukopisy královédvorský a zelenohorský. Dnešní stav poznání. (Sborník Národního muzea, řada C – Literární historie XIII–XIV, 1968–69), Praha 1969 (red. M. Otruba).

Rukopis královédvorský – Rukopis zelenohorský (ed. D. Dobiáš), Praha 2010.

Almanachy Antonína Jaroslava Puchmajera (4 sv., ed. J. Vlček), Praha 1917, 1920–21.

P. J. Šafařík, J. Palacký: *Počátkové českého básnictví, obzvláště prozodie*, Praha 1818 (1918).
 J. Linda: *Záře nad pohanstvem nebo Václav a Boleslav* (1818), Praha 1949.
 J. Zeyer: *Vyšehrad* (1880), in *Epické zpěvy*, Praha 1988, resp. *Vyšehrad – Trojí paměti Víta Choráze*, Brno 2009.
Lyrika českého obrození (ed. V. Jiráť), Praha 1940.
 M. Urban: *Poslední tečka za Rukopisy*, Praha 1998.
 T. Hibi Matějček, K. Jerie: *Šifra mistra Hanky*, Praha 2007.
 Česká elektronická knihovna a archiv časopisů (www.ceska-poezie.cz/cek) a elektronické zdroje FF UK.

II.

sb. *Boj o podvržené Rukopisy. Vzpomínky po 25 letech* (red. J. Herben), Praha 1911.
 P. Bourdieu: *Teorie jednání*, Praha 1998 + *Pravidla umění*, Praha 2010.
 J. Brabec: *Boje o Rukopisy*, sb. *Cesta a odkaz T. G. Masaryka. Fakta – úvahy – souvislosti* (ed. J. Lakosilová, M. Hurtová), Praha 2002, s. 41–47.
 J. B. Čapek: „Rukopisy“ z hlediska literárněhistorického, *Věda a život* 4, 1938, s. 350–357.
 sb. *Čas pádu Rukopisů. Studie a materiály* (usp. D. Blümllová a B. Jiroušek), České Budějovice – Pelhřimov 2004.
 J. Dobrovský: *Výbor z díla*, Praha 1953.
 M. Foucault: *Myšlení vnějšku*, Praha 1996.
 J. Gebauer: *Potřeba dalších zkoušek Rukopisu královédvorského a zelenohorského*, *Athenaeum* 3, 1885/86, č. 5, s. 152–164 + *Poučení o padělaných rukopisích Královédvorském a Zelenohorském. Pro širší kruhy inteligence české*, Praha 1888.
 J. Goll: *Historický rozbor básní Rukopisu královédvorského: Oldřicha, Beneše Heřmanova a Jaroslava*, Praha 1886 + *Ottův Slovník naučný* a tzv. *Rukopisy kralodvorský a zelenohorský*, *Athenaeum* 10, 1892/93, s. 33–39.
 J. Hanuš: *Padesátiletá diskuse o Rukopisy*, *Listy filologické* 33, 1906, s. 109–135, 211–251 + *Poslední boj o Rukopisy*, *Nové Atheneum* 2, 1920/21, č. 1–4, s. 1–17, 81–105, 161–180 a 265–273.
 J. Jungmann: *Boj o obrození národa*, Praha 1948.
 L. Lantová: *Hledání hodnot*, Praha 1969.
 O. Králík: *Osvobozená slova*, Praha 1995.
 V. Macura: *Znamení zrodu*, Praha 1995.
 J. Máchal: *Boje o nové směry v české literatuře (1880–1900)*, Praha 1926.
 T. G. Masaryk: *Z bojů o Rukopisy. Texty z let 1886–88. Spisy 19*, Praha 2004 + *Česká otázka, Naše nynější krize, Jan Hus. Spisy 6*, Praha 2000.
 V. B. Nebeský: *Kralodvorský rukopis + Zelenohorský rukopis*, *Slovník naučný. Díl čtvrtý + Díl desátý*, Praha 1865 a 1873.
 Z. Nejedlý: *T. G. Masaryk 4*, Praha 1937.
Obrození národa. Svědectví a dokumenty (ed. J. Novotný), Praha 1979.
 J. Opat: *Filozof a politik T. G. Masaryk 1882–1893*, Praha 1990.
 F. Palacký: *Spisy drobné 3. Spisy estetické a literární* (ed. L. Čech), Praha 1902.
 L. Sršeň: *Příspěvky k poznání osobnosti Václava Hanky*, *Sborník Národního muzea v Praze, řada A – historie*, sv. 63, 2009, č. 1–4, s. 1–168.
 F. X. Šalda: *Kritické projevy 1–4*, Praha 1949–51 (www.ucl.cas.cz/edicee).
 H. Šmahelová: *V síti dějin literatury národního obrození*, Praha 2011.
 O. Urban: *Kapitalismus a česká společnost. K otázkám formování české společnosti v 19. století*, Praha 2003 (1978).
 J. Vlček: *RK a RZ ze stanoviska literárněhistorického*, *Athenaeum* 3, 1885/86, č. 8–9, s. 349–355.
 F. Vodička: *České obrození jako problém literární*, *Slovo a slovesnost* 10, 1947, s. 30 n. (*Struktura vývoje*, Praha 1969, 1998) + *Cesty a cíle obrozené literatury*, Praha 1958.
 Archiv časopisů: <http://archiv.ucl.cas.cz>; bibliografie české literární vědy: <http://isis.ucl.cas.cz>.
 Další literatura bude uvedena v rozpisu k tématům jednotlivých seminářů.